

Prøve i Dansk 3

Maj-juni 2009

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til Vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Mundtlig kommunikation bedømmes på grundlag af bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet i dette hæfte.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Monolog	Interview	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Fortælle sammenhængende	Svare på spørgsmål til emnet	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Tage stilling til spørgsmål/udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne holder på skift oplæg om et emne	Prøvedeltagerne svarer efter deres oplæg på spørgsmål til emnet for monologen	Dialog mellem prøvedeltagerne	Opfølgende spørgsmål til diskussion mellem eksaminator og hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Monolog og interview: (10 min. pr. par) *Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i ca. 2 minutter uden medvirken af eksaminator, og at oplægget følges op af spørgsmål fra eksaminator.*

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg."

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg, beder eksaminator prøvedeltageren om at svare på spørgsmål om det emne, som prøvedeltageren har holdt oplæg om. Når denne del af prøven er afsluttet for den første prøvedeltager, siger eksaminator "tak".

Derefter gentages proceduren med den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning mellem sedler, hvor de tre emner er så ligeligt fordelt som muligt.

Antallet af sedler skal svare til antallet af par plus to ekstra.

Emne A: Tv-programmer

Interaktion: (5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang og at sikre, at de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er der nogle billeder, som viser forskellige slags programmer i tv. I skal først kigge på dem i ca. et halvt minut. Derefter skal I tale med hinanden om, hvad for nogle programmer I bedst selv kan lide at se. Det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt."

Efter ca. 2 minutter siger eksaminator:

"I skal nu diskutere, hvad for nogle programmer I synes, man lærer meget om et lands kultur af. Derefter skal I prøve at blive enige om, hvad for en programtype der bedst formidler kulturen i et land.

Eksaminator siger "tak" efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...

Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– En nyere programtype er underholdningsprogrammer, der fx handler om boligindretning eller salg af huse og lejligheder. Hvorfor tror du, den slags programmer er blevet så populære?

– Gennem de senere år har der været sendt en række programmer, hvor seerne kommer helt tæt på almindelige mennesker i mange forskellige situationer, fx en gruppe mennesker på en øde ø, hvor de skal gennemføre forskellige opgaver. Hvorfor tror du, folk deltager i den slags programmer?

– Underholdningsprogrammer med dansekonkurrencer eller sangkonkurrencer er meget populære. Hvad tror du, det er, som gør den slags programmer så populære?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Mange tv-kanaler er reklamefinansieret. Hvad for en indflydelse mener du, det kan have på tv-ledelsens valg af programmer?

– De fleste danskere har mulighed for at se udenlandske tv-kanaler. Alligevel er det mest de danske kanaler, der tændes for. Hvorfor tror du, at det er sådan?

Emne B: Stress

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang og at sikre, at de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, som viser nogle stressede personer. I skal først kigge på dem i ca. et halvt minut. Derefter skal I tale med hinanden om, hvilke situationer I synes, kan føre til stress. Det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt.”

Efter ca. 2 minutter siger eksaminator:

“I skal nu diskutere, hvordan man kan undgå stress på arbejdet. Derefter skal I prøve at blive enige om noget, man kan gøre for at undgå at få stress.

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Der er forskel på, hvor stressende et arbejdsmiljø er. Er det din oplevelse, at stress er et stort problem blandt dine kolleger på din arbejdsplads eller blandt kursisterne på din skole? (Hvorfor/Hvorfor ikke?).

– Nu har I snakket om, hvad man selv kan gøre for at undgå at få stress. Hvad synes du, at man kan gøre på arbejdspladserne for at undgå, at medarbejderne bliver stressede?

– Tidligere var arbejdstiden længere, og ofte var arbejdet fysisk hårdere, men man hørte aldrig om stress. Hvad tror du, det skyldes?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

- Hvad er det ved den moderne livsform, som kan forårsage stress (fx pligt til at holde sig orienteret/selvrealisering/fuldtidsarbejdende forældre)?
- Hvad for nogle forhold på en arbejdsplads mener du, kan medføre stress (fx arbejdets tilrettelæggelse, indflydelse på egne arbejdsvilkår/fysisk og psykisk arbejdsmiljø)?

Emne C: Arbejde og køn

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang og at sikre, at de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, som viser personer med forskelligt arbejde. I skal først kigge på dem i ca. et halvt minut. Derefter skal I tale med hinanden om, hvilke job personerne har, og om I synes, at mænd og kvinder er lige gode til at klare disse job.”

Efter ca. 2 minutter siger eksaminator:

“I dag er der stor overvægt af kvindelige lærere i folkeskolen. I skal nu diskutere, hvorfor der er mange flere kvindelige lærere end mandlige. Derefter skal I prøve at blive enige om, hvordan man kan tiltrække flere mandlige lærere til folkeskolen.

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at...

Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– I har lige diskuteret, hvorfor der er flere kvindelige end mandlige lærere. Har det nogen betydning for børnenes skolegang og børnenes udvikling, at de har flest kvindelige lærere, synes du?

– Inden for områder med børnepasning og sygepleje er der langt flere kvinder end mænd. Hvorfor tror du, det er sådan?

– Der er langt flere mandlige end kvindelige chefer. Hvorfor er det sådan, tror du?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– For 50 år siden var læger og jurister næsten altid mænd. I dag er der flere kvinder end mænd, der studerer medicin eller jura. Hvad tror du, årsagen er til den udvikling? Hvad synes du om udviklingen?

– I dag er der flere piger end drenge, der går i gymnasiet. Hvilke konsekvenser tror du, det har for drenges og pigers placering på arbejdsmarkedet i fremtiden?

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i ét forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, eller der foreligger andre særlige tilfælde, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er kun forberedelsestid ved monologen. Eksaminator udleverer et emne til hver prøvedeltager fem hverdage før den første prøvedato i den mundtlige del af prøveterminen.

Censor

Medmindre specielle forhold under prøveafholdelsen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte og på at bedømme hver prøvedeltagers mundtlige sprogfærdighed på et analytisk grundlag.

Eksaminator

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb og giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Eksaminator styrer prøven og sikrer herunder, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde.

Eksaminator foretager en helhedsbedømmelse af hver prøvedeltagers præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Den færdighed kan kun bedømmes på et tilstrækkeligt sikkert grundlag ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren. Det kan fx ske ved at øge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad.

Delprøve 1 – monolog og interview

Prøvedeltagerne holder et oplæg med udgangspunkt i et emne. Emnet skal relatere til pensum i undervisningen og vælges af lærer/eksaminator.

Eksaminator sikrer, at det er det sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminator skal bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – hjælpe med en genstart.

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten.

Efter hvert oplæg stiller eksaminator spørgsmål til indholdet i prøvedeltagerens monolog. Spørgsmålene skal have karakter af en opfølgning på de oplysninger, som prøvedeltageren har givet i oplægget, med det fokus at få prøvedeltageren til at uddybe aspekter af emnet.

I praksis betyder det, at eksaminator under prøvedeltagerens oplæg noterer de punkter, hvor eksaminator ønsker en uddybning. Eksaminator skal efterfølgende i overvejende grad stille åbne spørgsmål og således undgå spørgsmål, der kan besvares kort med ja eller nej.

Eksaminators spørgsmål skal sikre, at prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen og kan uddybe med yderligere oplysninger ud over det, som fremgår af det forholdsvis korte oplæg.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for nogle billeder som inspiration til den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved, at eksaminator stiller opfølgende spørgsmål til emnet til hver prøvedeltager og diskuterer emnet med prøvedeltageren. Spørgsmålene skal vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at demonstrere sin mundtlige sprogfærdighed. Dette sker ved, at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

12	10	7	4	02	00	÷3

Delprøve 1 – interview

Forstå samtalepartner
Svare på spørgsmål

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – diskussion

Forstå samtalepartner
Udtrykke synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Sproglige fokuspunkter

Fluency
Grammatik
Ordforråd
Udtale

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

12	10	7	4	02	00	÷3

Delprøve 1 – interview

Forstå samtalepartner
Svare på spørgsmål

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – diskussion

Forstå samtalepartner
Udtrykke synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Sproglige fokuspunkter

Fluency
Grammatik
Ordforråd
Udtale

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____